1851. LEEUWARDER COURANT. No. 64.

DINGSDAG den 12 AUGUSTUS.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 8 Augustus 1851, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 8,60.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . . - 178,00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitschersbrood* . . - 178,00.

Leeuwarden, *De Commissaris des Konings in de provincie Friesland*,
den 9 Augustus 1851. VAN PANHUIJS.

LONDEN, den 7 Augustus.

De tentoonstelling is jl. Dingsdag door ruim 68,000 personen bezocht, waaronder eenige duizenden leden van de afschaffings-genootschappen (tegenstanders van het gebruik van sterke dranken), die uit onderscheidene streken des lands te Londen zamengekomen waren om eene groote vergadering te houden en zich te zamen te vermaken. Het aantal dezer lieden, welke zich in geregelden optogt naar het glazen-paleis begaven wordt door sommigen op 20,000, door anderen slechts op omstreeks 10,000 begroot. Zij bestonden grootendeels uit arbeidslieden, met hunne vrouwen en kinderen, allen goed gekleed en van een gezond en opgeruimd voorkomen. Na hun binnentreden in het gebouw verspreidden zij zich spoedig onder de overige bezoekers; doch van tijd tot tijd zag men hen zich verfrisschen met eene teug water van de groote fontein.

— De heer *Paxton* heeft aangeboden het gebouw der groote tentoonstelling voor 12 à 15,000 £ in een prachtigen winterbloemtuin te veranderen en voor eene jaarlijksche som van 3000 £ in dien toestand te onderhouden.

— Volgens een officieel verslag blijkt, dat er gedurende het jaar 1850 iets minder dan 347 millioen brieven in het vereenigd Koningrijk verzonden zijn. In 1839, voor het briefport, van een pennij, bedroeg het aantal met de post verzonden wordende brieven niet meer dan 82 millioen stuks. In 1839 bedroeg de bruto opbrengst van het brieven-vervoer £ 2,370,763 en de nette opbrengst £ 1,588,486; in 1850 bedroeg de bruto opbrengst £ 2,264,684 en de netto opbrengst £ 694,374, zoodat niettegenstaande de kosten van het brievenvervoer zooveel verminderd zijn, de opbrengst weldra zijn vorig standpunt zal bereiken.

— In welke mate de bevolking der Vereenigde Staten gedurende de laatste tien jaren is aangegroeid, kan onder anderen blijken uit het volgend vergelijkend overzigt der bevolking van eenige voorname steden in de Unie, door een der Amerikaansche bladen medegedeeld:

New-York in 1840 312,710, in 1850 517,849, vermeerdering 65 pCt.; Philadelphia in 1840 258,407, in 1850 450,000, verm. 72 pCt.; Baltimore in 1840 102 213, in 1850 169,025, verm. 65 pCt.; New-Orleans in 1840 102 000, in 1850 152,000, verm. 50 pCt.; Boston in 1840 93,382, in 1850 138,788, verm. 48 pCt.; Cincinnati in 1840 46 680, in 1850 116,108, verm. 150 pCt.; Brooklyn in 1840 36,282, in 1850 97,208, verm. 170 pCt.; St. Louis in 1840 16,469, in 1850 85,000, verm. 420 pCt.; Pittsburg in 1840 40,000, in 1850 89,000, verm. 100 pCt.; Washington in 1840 22,354, in 1850 43,266, verm. 100 pCt.; Buffalo in 1840 18,213, in 1850 42,277, verm. 130 pCt.; Louis-ville in 1840 20,000, in 1850 42,000, verm. 100 pCt.; Providence in 1840 23,171, in 1850 41,416, verm. 80 pCt.; Newark in 1840 17,240, in 1850 38,835, verm. 125 pCt.; Rochester in 1840 20,101, in 1850 36,551, verm. 80 pCt.; Lowel in 1840 20,786, in 1850 32,984, verm. 60 pCt.; Williamsburg in 1840 5095, in 1850 30,886, verm. 500 pCt.; Richmond in 1840 20,161, in 1850 30,800, verm. 50 pCt; Chicago in 1840 4470, in 1850 28,209, verm. 550 pCt.; Newhaven in 1840 14,390, in 1850 22,538, verm. 60 pCt.; Syracuse in 1840 11,012, in 1850 22,235, verm. 100 pCt.; Detroit in 1840 7012, in 1850 21,055, verm. 200 pCt.; Portland in 1840 15,219, in 1850 20,619, verm. 33 pCt.; Milwauki in 1840 1712, in 1850 20,085, verm. 1070 pCt.

PARIJS, den 7 Augustus.

Het militaire feest, gisteren ter eere onzer gasten gegeven, was zeer belangrijk. De geheele stad was uitgeloopen, om het te zien. Werkplaatsen en winkels stonden ledig en de beambten op bureaux en kantoren hadden eenige uren verlof. De corpsen, die deel namen aan de manoeuvres, vormden 36 bataillons, 22 escadrons en 6 besponnen batterijen. De President der Republiek was omgeven van een staf, zóó schitterend, dat men de republiek er bij vergat. Generaal *Narvaez* vertoonde zich met al zijne decoratien en die zijn vele. Ook generaal *John Burgoyne*, Engelsch fortificatie-inspecteur, droeg eene schitterende uniform en bevond zich te midden van verscheidene Engelsche genie- en gardeofficieren. De luitenant-kolonel van de artillerie der City, *Fitz Roy*, zag men ook in het gevolg van *Louis Napoleon*.

Verder bemerkte men een aantal Oostenrijksche en Pruisische officieren en krijgsoversten uit andere Duitsche rijken. Sardinie werd vertegenwoordigd door kolonel *Augrogna* en door kapitein *Robilont*, die in den slag van Navare zijn arm verloor. Rusland liet zich op officiële wijze niet zien, maar onder de toeschouwers bevond zich generaal *Dembinski*, die een Russisch leger in Hongarije commandeerde, alsmede generaal *Messaros* en eenige andere Hongaarsche en Poolsche krijgslieden. Prins *Czartoryski*, 84 jaar oud, reed naast den President.

De tribune waarop de genoodigden plaats namen, kon 10,000 personen bevatten.

Het schouwspel werd door een verbazend getal dames bijgewoond, die bij de eerste kanonschoten zeer ontstelden. Velen deden eenige moeite om flaauw te vallen. Bij het derde schot en toen zij zagen, dat het publiek alleen oog en hart had voor de manoeuvres der soldaten, was hare vrees verdwenen.

Generaal *Exelmans* werd door zijn moedig paard, op den grond geworpen. Door zijn zoon bijgestaan, zat hij spoedig weder in den zadel. Twee leden van het vredes-congres deden bij dit verschrikkelijk tooneel oogen en ooren digt.

Toen het spiegelgevecht was afgeloopen, naderde de President de troepen en betuigde aan deze zijne tevredenheid.

Gelijktijdig trad eene menigte volks, in kielen gekleed, op *Louis Napoleon* toe en riep: *Leve de President!* Anderen hieven aan: *Leve de Republiek!* Door die demonstratie ontbrak er niets meer aan het spectakel en Parijs gaf zijnen gasten de vertooning van een oproer.

De Engelschen hebben over het algemeen hunne tevredenheid betoond door een welsprekend stilzwijgen.

Het corps diplomatiek heeft wel met eenige bevreemding de Hongaarsche officieren in het gevolg van den President gezien.

— Het *Journal des Débats*, dat de feesten zeer naauwkeurig beschrijft, zegt daarvan het volgende: »Het weder begunstigt het verblijf der Engelschen alhier en wij wenschen de eigenliefde der Parijzenaars daarmede geluk. Parijs toch heeft meer dan Londen, mooi weder noodig, wijl men er het genot buiten 's huis moet zoeken. Parijs is alles voor allen — het is cosmopoliet bij uitnemendheid. Men is er dadelijk als te huis. Te Londen moet men half-Engelschman zijn. Te Parijs is men alles wat men wil. Ieder is Parijzenaar, maar niet ieder is Londenaar. Men behoeft geen paspoort om in Engeland te komen, maar moet er wel een hebben, om het Engelsche leven te genieten.

Die ééns te Parijs is, hij moge zijn wie hij wil, heeft op alles regt, op de museën, de bibliotheken, de kerken, de restauratiën, de koffijhuizen, enz. Niet alleen het materiële noodzakelijke, ook de weelde van het stoffelijk en van het geestelijk en zedelijk leven is er onder het bereik van ieder een. Parijs, door de zon beschenen, is dubbel mooi, want het is de stad der monumenten, en die zijn bij het licht der zon te heerlijker. De schitterendste zon daarentegen, maakt van het paleis van Buckingham geen monument. Londen, het is zoo, heeft breede en lange straten, de stad is groot, en als men uit haar midden weder te Parijs komt, heeft zich daar de horizon verengd en het vergezigt is tot op de helft verminderd. Het is alsof men de beknopte plaatsen zijner kindsheid terug vindt, men ziet het Parijs van vroeger, maar alles schijnt ons kleiner.

Dat is de physieke indruk, door ieder ontwaard, als hij eenigen tijd te Londen verkeerde. Maar is Londen grooter — Parijs is welgemaakter; het heeft meer harmonie in zijne deelen. Men omvat het beter met één oogopslag, hetzij van de boulevards, hetzij van de bruggen. Onze kaaijen en boulevards zijn eenig in de wereld. Londen heeft geene kaaijen en wil die ook niet hebben. De groote magazijnen, die de oevers van den Theems omzoomen, hebben eene onbetwistbare leelijkheid, maar zij zijn bronnen van groote voordeelen. De inwoners van Londen hebben liever entrepôts, die onmiddelijk de handels-goederen van alle natien opnemen, dan kaaijen met boomen beplant en van banken voor de wandelaars, voorzien. Wij begrijpen wel waarom zij die verkiezen. Londen heeft echter wel iets dat wij niet hebben en dat zijn zijne parks. Men kan welligt liever in den tuin van Versailles wandelen, of in dien van het Luxembourg, of in den plantentuin, maar de parks te Londen zijn toch iets anders, iets oorspronkelijks.

De inwoners van Londen zijn er grootsch op en dat mogen zij - de parks zijn hun bijzonder terrein; dat zag men, toen het Hydepark verontrust werd door het glazen-paleis. Een der Engelsche Koningen vroeg aan zijn eersten minister, wat het kosten zou, als men de parken sloot? *Drie kroonen*, antwoordde deze. (Men weet dat een 5 shellings-stuk, eene kroon heet.)

Maar, geene stad heeft boulevards, zoo als Parijs. Dat heeft Parijs alleen. Zij vinden haars gelijken noch in het Hydepark te Londen, noch in het Toledo te Napels, noch in het Corso te Rome, noch in de Cascines te Florence. Als Londen iets zocht, dat voor zijne boulevards zou doorgaan, dan moest het op den Theems wijzen. De Theems is de eigenlijke boulevard van Londen en wel van de Hungerford-brug tot Blackwall.

Wij willen niet opsommen, wat de eene stad boven de andere vooruit heeft; in dit opzigt is geen oordeel te vellen, want men moet evenmin twisten over nationale voorkeur als over smaak. En ook - de beide natien hebben iets beters te leeren uit hare wederkeerige bezoeken, die zich zoo dikwijls en vriendschappelijk herhalen. Wij wijzen den Engelschen met trots onze museën, onze tuinen, onze belangrijke bibliotheken, onze openbare gebouwen, wier toegangen en deuren kosteloos voor een iegelijk openstaan, terwijl men in Engeland geen schilderij kan bezigtigen, geen boek kan lezen, ja geen gebed kan doen, of men staat met een tarief er naast.

De Engelschen kunnen echter antwoorden: wij hebben zulke fraaije zaken niet — dit is waar — maar hetgeen wij hebben, doen wij zelven. Als ons in onze straten monumenten ontbreken — wij hebben die ook niet op ons budget. De Staat is voor ons niet de *bonne* die alles voor ons doet; wij vragen den Staat niet, dat hij voor ons denkt, handelt, werkt, dat hij onze wegen onderhoudt, onze straten besproeit, ons kleedt en scheert en als wij een kristallen-paleis bouwen om er de wereld in te herbergen dan doen wij het voor eigen rekening, met behulp van particuliere fondsen en niet met die van het budget. Wij zijn het, die den Staat doen leven en het is de Staat niet die ons doet leven. Als gij in de straten van Londen wandelt, leest gij hier en daar: *onderhouden door vrijwillige bijdragen*, en dat weegt wel op tegen onze drie woorden: *»vrijheid, gelijkheid* en *broederschap*

FRANKFORT, den 4 Augustus.

De berigten uit Baden en Wurtemberg luiden bij voortduring hoogst treurig, met opzigt tot de ontzagchelijke verwoestingen, welke door het hooge water aldaar zijn aangerigt. In haren omvang en gevolgen, wordt deze inundatie met die van 1824 gelijk gesteld. De post-verbindingen waren gedurende eenige dagen, in alle rigtingen afgebroken. Op den Neckar, de Mein, zelfs op den Rijn is de scheepvaart zeer belemmerd, daar deze rivieren op vele plaatsen buiten hare oevers zijn getreden. In geval geene nieuwe wolkbreuken plaats mogen grijpen, zal, naar men zich vleit, het water weder spoedig verloopen. Intusschen heeft, in deze anders zoo vruchtbare gewesten, het veldgewas, bijzonder het graan en de aardappelen, eene onberekenbare schade geleden.

's GRAVENHAGE, den 8 Augustus.

Z. K. H. de jeugdige Prins *van Oranje* is gisteren hier teruggekomen, na laatstelijk, op zijne reis door Noord-Holland, te Alkmaar het merkwaardige bezigtigd te hebben.

— Naar men verzekert zou uit het, door de commissie van rapporteurs opgemaakte verslag, nopens het aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangeboden wets-ontwerp, tot heffing eener belasting op de renten van kapitalen, niet bestaande in onroerend goed, noch aangelegd tot eenigen tak van nijverheid, blijken:

1°. dat die commissie, met eene meerderheid met 4 stemmen tegen 1, van oordeel is, dat het bestaande belastings-stelsel wel verbetering, maar geene radicale hervorming behoeft.

2°. Dat zij zich, met eene meerderheid van *drie* tegen *twee* stemmen, *niet* heeft kunnen vereenigen met de door de Regering voorgestelde wijzigingen.

3°. Dat zij van oordeel is, dat er aan geene afschaffing van belasting kan worden gedacht, zoo lang men niet verzekerd is een ander middel in de plaats te bezitten.

4°. Dat, al ware dit echter het geval, dan nog de belasting op de brandstoffen niet de eerste in aanmerking kon komen.

5°. Dat, indien men daartoe overging, de accijnsen op het gemaal, althans wat de rogge betreft, en die op het geslagt, voor zooveel de schapen en varkens aangaat, in de eerste plaats in aanmerking zouden behooren te komen (slechts *een* lid moet voor de afschaffing van den accijns op de brandstoffen in de eerste plaats gestemd geweest zijn).

6°. Dat de voorgedragene belasting op de renten geen behoorlijk aequivalent daarstelt.

7°. Dat de meerderheid begreep, dat het uitschrijven dier belasting op de renten, zou strijden met art. 178 der grondwet.

8°. Dat die belasting niet beschouwd wordt als eene billijke en met de lessen der staathuishoudkunde overeenstemmende regeling van het belastingstelsel, daar men bij het voorstel slechts op het oog heeft ééne klasse van ingezetenen, de zoogenaamde renteniers, te treffen.

9°. Dat de meerderheid er groot bezwaar in heeft gevonden, dat geene uitzondering wordt gemaakt ten behoeve van kleine rentheffers.

10°. Dat de voorgestelde belasting niet aannemelijk is, noch uit het oogpunt van het nationaal belang, noch uit dat van het belang van 's lands finantien, vooral met het oog op eene nieuwe rente-vermindering.

11°. Dat de commissie alzoo heeft vermeend aan de vergadering de aanneming van het gedane voorstel te moeten ontraden.

12°. Dat zij wenscht, dat er eene proef worde genomen met eene algemeene inkomsten-belasting; dat daarmede gepaard zou kunnen gaan eene wijziging of opheffing van het regt van patent; dat zij ook de aandacht heeft gevestigd op de invoering van eene matige belasting op de successie in de regte lijn en op de goederen in de doode hand. Ook is in aanmerking gekomen eene matige belasting op het verbruik van de koffij. Men sprak ook van de uitgifte van muntpapier en men drong eindelijk aan op eene herziening van de belasting op de zeep en van eene vermindering op de hypotheekregten.

ZWOLLE, den 8 Augustus.

Eergisteren is Z. Exc. de minister van buitenlandsche zaken en gisteren Z. Exc. de minister van binnenlandsche zaken alhier aangekomen. Laatstgenoemde nam zijn intrek bij den commissaris des konings, jhr. mr. *C. Bakker* en geeft morgen audientie.

— Wij kunnen thans berigten, dat het geheele plan van de 1ste sectie der Overijsselsche kanalisatie, zijnde het kanaalvak van Zwolle tot aan de rivier de Regge, door de hooge regering is goedgekeurd geworden, en dat dezer dagen de bestekken, behoorende tot dat werk, ter goedkeuring zijn opgezonden, zoo dat men in het laatst der maand Augustus zal aanbesteden: 1. Het graven van een kanaal van de Zenthaasterbuis tot aan de Regge, lang 19,100 el; 2. Het bouwen van drie schutsluizen, bestaande ieder uit twee steenen hoofden met eene schutkolk van rijshout en bazalt bekleeding; 3. Het bouwen van drie sluiswachters woningen.

Verder kunnen wij nopens deze onderneming berigten: Dat de finale opneming van de 2de sectie, zijnde het gedeelte van de Regge tot aan Almelo, genoegzaam is voltooid, zoodat ook voor dit gedeelte met de onteigening weldra kan worden aangevangen. De werkzaamheden voor de 3de sectie, uitmakende de tak van Deventer naar Damsholte worden geregeld voortgezet, zoodat de onteigeningsplannen voor meer dan twee derden gereed zijn.

Eindelijk meldt men ons, dat door de Hanoversche regering de heer Wasserbau-Inspector *Dinklage*, en door de Nederlandsche regering de heer ingenieur *van de Kasteele* benoemd zijn, om bepalingen te maken omtrent het bouwen eener stuw in de rivier de Vecht, nabij de Gringen, die het water uit die rivier, dat tot voeding van de kanalen moet dienen, tot een bepaald peil zal opstuwen.

— Terwijl de stad Leijden hare regten over den eigendom van de ingepolderde gronden van het Haarlemmer-Meer wil doen gelden, en deze zaak weldra voor de regtbank te Amsterdam gebragt zal worden, hebben de steden Kampen en Genemuiden, dergelijke kwestien met het domein en wel over den aanwas van de oevers der Zuiderzee, voor zoo verre die aan de eigendommen van de respective twee steden na 1811 zijn aangeslipt.

Voor Genemuiden is die kwestie in zoo verre opgelost, dat er van de zijde van het domein bewijs moet worden geleverd, welke aanwas sedert 1811 is geschied. Met de stad Kampen zal dit punt eerst dan beslist worden, wanneer alle minnelijke schikkingen over afkoop enz. zijn afgedaan, die nog hangende zijn.

Mogten de twee steden onverhoopt het bezit van dit niet onbelangrijk eigendom worden ontnomen, dan zal het ongetwijfeld eenen nadeeligen invloed uitoefenen op de finantien dezer steden, want er zijn negotiatien gedaan, zoo ten behoeve der Ketel als voor het Zwolsche Diep en andere werken, toen men dergelijke kwestie nog niet kon kennen, en het rustig bezit der nu betwiste gronden had.

De scheiding tusschen Kampen, Genemuiden en de naamlooze maatschappij tot verbetering van het Zwolsche Diep, zijn in der tijd in der minne gevonden, doch men heeft toen niet kunnen denken, dat de clausule in de concessie voor de laatste werken, vervat in de woorden »*behoudens de regten van derden*" tot zulke ingewikkelde procedures konden aanleiding geven, te meer daar de Staat en het domein eene partij konden geacht worden.

Het is te wenschen, dat er tusschen partijen eene minnelijke schikking zal getroffen worden, waarvoor de zaak, onzes bedunkens, allezins vatbaar is.

De IJssel-oeverbewoners, eenige belangrijke eigenaren van gronden aan gene zijde van den IJssel, van Zalk tot aan Heerde en alzoo voornamelijk onder Gelderland gelegen, hebben zich voor eenigen tijd tot het hooge gouvernement gewend om eene kettingbrug te leggen over den IJssel tusschen het Katerveer en Hattem. — Genoemde belanghebbenden zijn thans werkzaam, om onderling eene som door vrijwillige bijdragen bijeen te brengen, tot het uitloven van eenen prijs, voor het beste antwoord op eene uit te schrijven prijsvraag, over de doelmatigste plaats waar, en de wijze waarop zoodanige brug over den IJssel aldaar zoude kunnen gelegd worden. Bereids is die deelneming zooverre, dat er tot het uitloven van den prijs kan worden overgegaan. Onder de inschrijvers zijn vele Zwollenaren, die sedert eenige jaren groote partijen uiterwaarden gekocht hebben, maar ook eene belangrijke uitgestrektheid woeste grond, ter wederzijden van den grindweg naar Apeldoorn. Het spreekt wel van zelf, dat het voor deze eigenaren niet onverschillig is, of zij hunne producten geregeld kunnen afzetten, maar het grootste belang hebben de bewoners van Gelderland daar ter plaatse, omdat zij onderling handelsverkeer kunnen onderhouden met de provincie Overijssel, waaraan zij door verschillende banden gebonden zijn.

Maar van welken verbazenden invloed zal het op de cultuur van den woesten bodem worden, wanneer het product gereeder afzet ondervindt? Wanneer men slechts de aandacht vestigt op hetgeen aldaar sedert korte jaren door Hollandsche personen en kapitalen is ontgonnen, op den aanleg van uitgestrekte houtbosschen, bouwerijen en weiderijen, dan lijdt het geen twijfel dat, wanneer de brug spoedig wordt gelegd, of de Geldersche graauwe velden zullen binnen korte jaren in heerlijke bosschaadjen en groene veldtapijten herschapen worden, en de armoede in Hattem en meerdere streken, in welvaart veranderd worden.

Ongetwijfeld heeft geheel Nederland bij deze verbinding van Gelderland en Overijssel het grootste belang, vooral ook met betrekking tot het handelsverkeer tusschen de Zuidelijke en Noordelijke provincien, langs den straatweg en langs de Zuiderzee, evenzeer als met die van Zwolle over Apeldoorn naar Arnhem.

SNEEK, den 11 Augustus.

Onder de vermakelijkheden, die de op handen zijnde kermis alhier zal aanbieden, is ook het Paardenspel van den heer *Etienne.* Naar wij onderrigt zijn, heeft hij op eenige nu afgeloopene kermissen in deze provincie, en daaronder het laatst te Franeker, met zeer veel voldoening gespeeld, en hebben zijne vertooningen algemeen bijval gevonden, zoowel wat de dresnur zijner paarden, als de kunstverrigtingen van zijn personeel betreft. Men mag vertrouwen dat hij alhier, dezen zijnen roem te meer zal handhaven, daar het getal zijner paarden en ook dat van zijne sujetten onlangs met hoogstbekwame voorwerpen vermeerderd is. — Liefhebbers van deze soort van kunstverrigtingen, welke altijd iets algemeen aantrekkelijks hebben en behouden, zullen nu alzoo in de gelegenheid gesteld worden, om alhier eenige kermis-avonden genoeglijk door te brengen. Wij verwachten, dat zij er gebruik van zullen maken, en wij wenschen zulks in het belang van den ondernemer, die aanmoediging verdient.

LEEUWARDEN, den 11 Augustus.

Bij besluit van 5 Augustus jl., no. 5, heeft Zijne Majesteit goedgevonden:

1°. op de daartoe gedane verzoeken eervol ontslag te verleenen:

aan den heer mr. *B. S. Stienstra*, als auditeur bij den schuttersraad der dienstdoende schutterij te Sneek, en

aan den heer mr. *M. Bakker*, als auditeur bij den schuttersraad van het 2de bataillon der 3de afdeeling rustende schutterij in deze provincie;

2°. te benoemen:

tot auditeur bij den schuttersraad der dienstdoende schutterij te Sneek, den heer mr. *M. Bakker* voornoemd.

— Bij Zr. Ms. besluit van den 1 dezer, zijn met 1°. September aanstaande benoemd tot adelborsten voor de zeedienst, bij de koninklijke militaire academie te Breda, de navolgende adspiranten: *J. A. P. J. de Roij van Zuidewijn*, *P. J. van Druijnen*, *A. G. M. van Emde*, *J. M. L. A. P. Wirix*, *H. P. König*, *C. A. Bosch*, jhr. *J. A. Roëll*, *W. J. Adams*, *A. J. Voet*, *H. Dijserinck*, *T. C. Gobée*, *W. M. Visser*, jhr. *J. H. van den Velden*, *C. A. C. van Kervel*, *D. G. E. Wolterbeek Mulder* en *J. M. Brevet.*

— De minister van finantien heeft bepaald, dat het binnenlandsch gedistilleerd, met genot van vrijdom van accijns, ten behoeve van snel azijnmakerijen wordende ingeslagen, voortaan bij den inslag zal worden vermengd, in verhouding van één vat gedistilleerd van 100 percent met twee vaten water en één vat deugdzamen azijn, zoo als die gewoonlijk in den handel voorkomt, en ten genoegen van de ambtenaren.

— De minister van finantien heeft te kennen gegeven, dat, indien op het herhaald bevel des deurwaarders, die, vergezeld van zijne getuigen, zich naar de woning eens achterlijken schatpligtigen, ter in beslagneming van diens roerende goederen, begeven heeft, onmiddelijk de betaling der schuld volgt, en de in beslagneming alzoo achterwege blijft, het aan den deurwaarder vrij staat ten laste des belastingschuldigen te berekenen: het salaris en het schrijfloon, voor ieder der medegebragte getuigen het vacatieloon van 45 cents, enz.

— De minister van binnenlandsche zaken heeft, krachtens art. 99, laatste zinsnede der wet van 4 Julij 1850, (*Staatsbl. no.* 37), na Gedeputeerde Staten van *Friesland* te hebben gehoord, bij beschikking van den 2 Augustus 1851, no. 197, 2de afdeeling, naar aanleiding van het daartoe gedaan verzoek van eenige kiesbevoegden in het onderkiesdistrict *Haskerland*, met wijziging zijner beschikking van den 19 October 1850, no. 114, 2de afdeeling, in het hoofdkiesdistrict *Sneek* de navolgende onderkiesdistricten aangewezen:

Sneek, hoofdplaats stad *Sneek.*

1ste Onderkiesdistrict. — *Wijmbritseradeel.* Gemeenten: Woudsend, Ypecolsga, Indijk, Smallebrugge. — Hoofdpl. dorp *Woudsend.*

2de Onderkiesdistrict. — *Wijmbritseradeel.* Gemeenten: Heeg, [illegible] meer, Nijhuizum, Sandfirden, Oudega. — Hoofdpl. dorp *Heeg.*

3de Onderkiesdistrict. — *Wijmbritseradeel.* Gemeenten: Gauw, [illegible] bega, Westhem, Wolsum, Nijland, Tjalhuizum, IJsbrechtum, [illegible] rijp, Uitwellingerga, Oppenhuizen, Offingawier, Loënga, Goënga, [illegible] tum, Tirns, Folsgare. — Hoofdpl. stad *Sneek.*

IJlst, hoofdpl. stad *IJlst*; Sloten, hoofdpl. stad *Sloten*; Gaasterland, [illegible] dorp *Balk*; Workum, hoofdpl. stad *Workum*; Hindeloopen, hoofdpl. [illegible] *deloopen*; Stavoren, hoofdpl. stad *Stavoren*; Hemelumer Oldephaert en [illegible] wolde, hoofdpl. dorp *Koudum.*

1ste Onderkiesdistrict. — *Haskerland.* Gemeenten: Joure, Westermeer, [illegible] zwaag, Oudehaske, Haskerhorne. — Hoofdpl. dorp *Joure.*

2de Onderkiesdistrict. — *Haskerland.* Gemeenten: Nijehaske, Haskerdijken. Hoofdpl. dorp *Nijehaske.*

Rauwerderhem, hoofdpl. dorp *Rauwerd*; Hennaarderadeel, hoofdpl. dorp [illegible] *mels*; Schoterland, hoofdpl. *Heerenveen*; Ængwirden, hoofdpl. *Heeren[illegible]*; Smallingerland, hoofdpl. dorp *Dragten.*

1ste Onderkiesdistrict. — *Opsterland.* Gemeenten: Gorredijk, Kortezwaag, [illegible] gezwaag, Luxwold, Lippenhuizen, Terwispel, Hemrik, Wijnjeterp. — Hoofdpl. dorp *Gorredijk.*

2de Onderkiesdistrict. — *Opsterland.* Gemeenten: Beetsterzwaag, Siegerswolde, Ureterp, Olterterp, Beets, Duurswolde, Bakkeveen. — Hoofdpl. dorp *Beetsterzwaag.*

Utingeradeel, hoofdpl. dorp *Akkrum*; Idaarderadeel, hoofdpl. dorp *Grouw.*

1ste Onderkiesdistrict. — *Baarderadeel.* Gemeenten: Huins, Lijons, Baard, Winsum, Oosterlittens, Britswerd. — Hoofdpl. dorp *Baard.*

2de Onderkiesdistrict. — *Baarderadeel.* Gemeenten: Jorwerd, Hijlaard, [illegible] lum, Beers, Weidum, Mantgum, Schillaard, Oosterwierum, Wieuwerd, [illegible] zum. — Hoofdpl. dorp *Weidum.*

Doniawerstal, hoofdpl. dorp *Langweer*; Lemsterland, hoofdpl. dorp *Lemmer.*

— Van regeringswege zijn verzonden, om aan de belanghebbende Kamers van koophandel en fabrieken te worden medegedeeld, eenige stukken behoorende 1°. tot het verslag van den kapitein-luitenant ter zee *Frucht*, wegens den [illegible] loop eener reis van Curaçao naar Haïti enz., en 2°. tot het verslag van den luitenant ter zee 1ste klasse *de Vaynes van Brakel*, commandant van Zr. Ms. schoonerbrik *Ternate*, wegens eene gedane reis van Curaçao naar Nieuw Grenada.

— Den 6 en 7 dezer is te Groningen het tweede herinnerings-feest gevierd van de Groninger en Franeker flankeurs-compagnie der jaren 1830 en 1831. Omstreeks 70 oud-studenten hebben aan dit feest deelgenomen.

— Negen en vijftig binnenschippers van Zwolle, Hasselt, Zwartsluis, de Dedemsvaart, Meppel, Hoogeveen en Smilde, het Zwolsche diep bevarende, hebben zich op nieuw tot de Tweede Kamer der Staten-Generaal gewend, ten einde door de Kamer een parlementair onderzoek mogt worden ingesteld naar de grieven, welke de binnenschipperij tegen den tol op het Zwolsche diep heeft.

— Naar men verneemt heeft de Nederlandsche Gouvernement onderhandelingen geopend met verschillende vreemde Regeringen tot het sluiten van overeenkomsten tot wederkeerige uitlevering van boosdoeners, onder anderen met Zwitserland, Beijeren en Grootbrittanje. Naar het schijnt zullen die onderhandelingen eenen gewenschten uitslag opleveren.

— De *Delftsche Courant* meldt het volgende: »Onder de personen, die zich hebben aangemeld, om het staats-examen af te leggen, vastgesteld bij ministeriële resolutie van Z. Exc. den minister van binnenlandsche zaken, en gedurende deze maand alhier te houden, behoort de persoon: *Alias Paganini* genaamd, beroemd bij de volksvermakelijkheden die in Haarlem gegeven werden, en van beroep koopman in lucifers te Amsterdam, welke zich dan ook jl. Maandag aan het gebouw der koninklijke academie heeft aangemeld, ongelukkiglijk een halfuur na den voorgeschreven tijd, waardoor hij in particulier onderhoud met den president kwam, die spoedig gewaar werd, wie de persoon was en met welke bedoeling hij gekomen was. Afgezonden door eenige jongelieden uit Amsterdam, voor een pak kleederen en eenig geld heeft hij zich laten omkoopen om de reis naar Delft te maken, die als mislukt te beschouwen is, doordien hij niet toegelaten werd tot de commissie, belast met het examen."

Groningen, den 7 Augustus.

Gisteren is door den breeden kerkeraad der Ned. Herv. gemeente alhier tot leeraar beroepen *Louis Suson Pedro Meijboom*, theol. doct. en predikant te Nijmegen.

Vervolg en slot van den korten inhoud van het door de Gedeputeerde Staten aan de Provinciale Staten van Friesland medegedeeld verslag van den toestand der provincie in 1850.

De opbrengst der *rijks middelen*, in hoofdsom, opcenten en verhooging over 1850 of 1850 1851 heeft in deze provincie bedragen *f* 4,068,583,76.

De waterkeeringen, sluizen en bruggen, op de in deze Provincie bestaande riviertjes zijn voor zoover bekend, in vrij goeden staat. Hetzelfde kan gezegd worden omtrent de kanalen en vaarten, waarvan het onderhoud op de provincie rust. Omtrent *de Lindesluis* wordt medegedeeld dat, volgens gehoudene aanteekening, in het jaar 1850 2195 schepen daar door zijn gepasseerd. In de verschillende gemeenten heeft, over 't algemeen, de gewone opklaring van vaarten en waterleidingen plaats gehad. Verbeteringen en slattingen meerendeels van bloot plaatselijk, sommigen in verband met het meer algemeen Waterstaats belang werden hier en daar bewerkstelligd. — Met uitzondering van de zeehaven te Harlingen, aan welke uithoofde van de voorgenomene geheele vernieuwing en vergrooting niet meer dan het volstrekt noodige is gedaan, zijn de havens over 't algemeen, in goeden staat onderhouden geworden; buitengewone verbeteringen of herstellingen zijn daaraan niet geschied. De havens te Harlingen, ondergingen, van stadswege aanzienlijke verdiepingen. — De zeeweringen bevinden zich allen in goeden staat van onderhoud en hebben, in den afgeloopen herfst en winter geene noemenswaardige schade geleden.

Ten aanzien van het hoogveen dat zich, in het Zuidoostelijk gedeelte dezer provincie bevindt, ging de ontginning in 1850 even als vroeger, geregeld voort. Verkoop daarvan geschiedt door de belanghebbende eigenaren, naar gelang van de behoefte in afvoer, en onderscheidene ondergronden zijn en worden met goed gevolg gecultiveerd. Ten aanzien der lage verveeningen verschilde de toestand veel bij dien van vorige jaren, door het in werking treden van het nieuwe reglement van policie daarop. De ondervinding heeft nader bevestigd, wat reeds vroeger daaromtrent werd gezegd, te weten: dat de werking des reglements tot geene overwigtige bezwaren heeft geleid, en dat men dus daaruit gunstige uitkomsten mag te gemoet zien, zoowel voor het algemeen, als voor den eigenaar en verveener.

In den grooten *Noordwolder Veenpolder* werden de uitgeveende landen regelmatig droog gemaakt en tot de cultuur terug gebragt. In Schoterland zijn eenige perceelen uitgeveend land, na bedijking droog gemaakt. In het 4de veendistrict, in de grietenij Engwirden zal eerlang met de droogmaking een aanvang kunnen worden gemaakt. Overigens hebben in 1850, voor zooverre bekend, geene bepaalde droogmakerijen plaats gehad.

In den zin zoo als welligt meer bijzonder bij het model voor het verslag bedoeld wordt, namelijk van indijking van buitengronden zijn in 1850 geene bedijkingen ondernomen of uitgevoerd. Die der *Lauwerzee*, waartoe aanvrage om concessie is geschied, is hangende, doch zal, na het reeds bekend geworden rapport der door Z. M. den Koning benoemde staats-commissie tot onderzoek dier aanvrage, wel niet overeenkomstig het plan der aanvragers, tot uitvoering komen. Of op eenige andere wijze die bedijking tot stand kan worden gebragt zal van verder onderzoek dezer veel omvattende zaak afhangen. Binnenlandsche bepolderingen hebben in den loop des jaars wederom enkele plaats gehad.

De werken van al de in deze provincie bestaande buiten- of zeewater-keerende polders, die eene geheel afzonderlijke uitloozing hebben, zijn in goeden staat onderhouden. De binnen polders zijn, de een meer de andere minder, in [illegible] goeden staat.

De in deze provincie aanwezige *groote Ryks-wegen* bevonden zich allen in eenen goeden staat van onderhoud; aan geen daarvan is, in den laatst verloopen winter door vorst, sneeuw, den hoogen stand van het boezemwater [illegible] schade toegebragt. Aan schade door ijsgang en hoogen rivierstand waren zij [illegible] blootgesteld. Ook de provinciale wegen verkeerden in eenen goeden staat [illegible] onderhoud.

Voor de instandhouding der gemeente-, polder- of buurtwegen en voetpaden [illegible] van de daarin gelegen kunstwerken werd in het algemeen voortdurend [illegible]

gedragen. Niettemin laat de toestand der wegen en voetpaden in de klei- en lage veenstreken, bepaaldelijk 's winters, veel te wenschen over, ja zijn zij alsdan veeltijds letterlijk onbruikbaar. Dit is echter niet te wijten aan gebrekkig toezigt maar aan de gesteldheid van den grond en het opzetten van het water.

Spoorwegen bestaan in deze provincie niet. Het aanleggen van zoodanigen weg van Harlingen op Leer, in verband met dien van Leer over Bremen naar Hamburg, waarvan de opening binnen twee jaren wordt te gemoet gezien, zou, volgens het oordeel der Kamer van koophandel, voor handel en scheepvaart zeer wenschelijk zijn.

De toestand van den landbouw kan, over 't algemeen, gunstig genoemd worden. Wijze en middelen van uitoefening hebben in de laatste jaren aanmerkelijke verbetering ondergaan. Door verschillende oorzaken zijn de uitkomsten van den oogst minder gunstig geweest dan men had kunnen verwachten. De ontkieming van het uitgezaaide graan met name van het wintergraan, werd aanvankelijk belemmerd door het sterk afwisselende dooi- en vorstig weder in den winter, later beletten de langdurige nachtvorsten in het voorjaar de voorspoedige ontwikkeling der plant. De harde wind in den bloeitijd der rogge, de overvloedige regen in de maand Julij, het onstuimig weder in Augustus en September, hebben niet minder nadeelige gevolgen voor den oogst achtergelaten. De aardappelziekte deed de cultuur van dit hoofdproduct van den Frieschen grond voor een goed deel mislukken. De slak bragt aan den tuinbouw hier en daar veel schade toe. Bij de varkens bleef de zoogenaamde varkensziekte voortduren.

In 1850 heeft deze provincie opgeleverd 4946 Ned. last en 28 mud rogge, 2564 l. 16 m. wintergarst, 978 l. 9 m. zomergarst, 6052 l. 2 m. haver, 8190 l. 2 m. tarwe, 3642 l. 8 m. winterkoolzaad, 229 l. 7 m. zomerkoolzaad, 3711 l. 28 m. boekweit, 955 l. 1 m. lijnzaad, 130 l. 16 m. duiveboonen, 329 l. 26 m. witte boonen, 1525 l. 16 m. paardeboonen, 1 l. 7 m. Egyptische boonen, 56 l. 19 m. groote boonen, 5 l. 18 m. witte erwten, 259 l. 4 m. groene erwten, 97 l. 4 m. graauwe erwten, 26,881 l. 13 m. aardappelen, 27 l. 28 m. klaver, 141 l. 13 m. kanariezaad, 1315 l. 21 m. zandrapen, 1,169,920 Ned. pond. vlas en 13,101,712 Ned. p. cichorei.

De weêrsgesteldheid schijnt ook voor de graslanden in 't algemeen ongunstig te zijn geweest. De vóórweide was echter, op vele plaatsen in de zandstreken nog al overvloedig, terwijl de naweide tamelijk wel in de kleistreken voldeed. De hoeveelheid gewonnen hooi bleef $^1/_3$ beneden die van de laatste jaren. De hoedanigheid was echter, voor zoover het tijdig en droog werd gewonnen, uitmuntend.

De spurrie had een ruim product. De warmoezerijen nemen, in den omtrek der steden, vlekken en groote dorpen toe. Hetzelfde geldt ten aanzien der bloemisterijen rondom Leeuwarden. De vruchtboomen in de boomgaarden leverden minder op dan men in jaren gewoon was. Hooge prijzen waren daarvan het gevolg. De vijf groote boomkweekerijen kweekten en leverden allerlei plantsoen. Met de ontginning der heide- en dalgronden wordt, hoezeer niet op uitgebreide schaal, geregeld voortgegaan. De uitkomst der paardenfokkerij was nagenoeg als in 1849. Men begint meer en meer het edelste ras op prijs te stellen. Het getal dekhengsten schijnt te zullen toenemen. De prijzen der paarden waren als naar gewoonte. De middelprijzen der boter en kaas waren over 1850, als volgt:

Boter *f* 30,80½; kaas *f* 15,98.

De hoeveelheid tonnen gegraven of getrokken turf, in 1850, is als volgt:

1ste soort, (laagveen) 1ste klasse		2,480,158.
» » » 3de »		10,887.
	Te zamen	2,491,045.
2de soort (hoogveen) 1ste klasse		361,991.
» » » 3de »		1,946,703.
	Te zamen	2,308,694.

De staat van het jagtveld was, over 't algemeen, voldoende, wat het klein wild en het waterwild betreft. Grof wild werd niet aangetroffen. Het getal gedood en vertoond schadelijk gedierte bedroeg in het 1ste, 3de, 4de en 5de jagtdistrict als volgt: Vossen 71, (waaronder 17 Maervossen, 21 Rekelvossen, 33 jonge Vossen); Wezels 786; Bunsings 1381; Otters 5; Valken 675; Arenden 21; Gieren 477. De staat der visscherij was in 't algemeen zeer goed. Tot de kustvisscherij werden gebezigd 40 schepen. De uitkomsten daarvan waren zeer matig. Het droogen van visch bepaalde zich bijna uitsluitend tot eigen gebruik.

Eigenlijk gezegde fabrieken van grooten omvang worden in deze provincie weinig of niet aangetroffen. De bestaande fabrieken en trafieken bevonden zich, over 't algemeen in vrij goeden toestand. De olieslagerijen, ruim 20 in getal, vonden voortdurend werk en ruim debiet van olie-, raap- en lijnkoeken. De steen- en panfabrieken en pottebakkerijen — volgens ingekomene opgaven meer dan 50 in getal — hebben evenzeer als de tegelbakkerijen over het geheel gebloeid. De pottebakkerijen sleten vrij geregeld haar fabriekaat. De leerlooijerijen, ongeveer 25 in getal, hebben vrij goed kunnen doorwerken. De opgegevene cichoreifabrieken ten getale van nagenoeg 30, hadden veel debiet. Minder gunstig was de toestand der zeep- en zoutziederijen, de eerste 7, de laatste 8 in getal. De kalkbranderijen genoten over 't algemeen een ruim vertier. 12 cementmolens werden er gedreven. De toestand was echter niet meer dan matig te noemen. De houtzaagmolens bijna 30 in getal, hebben voortdurend met goed gevolg kunnen werken. Het debiet der runmolens was niet gering, maar leverde niet veel winsten op. De tabaksfabrieken hadden grooten aftrek. De te Sneek bestaande sigarenfabriek neemt steeds in bloei toe. De boezelfabrieken te Leeuwarden en Sneek konden de mededinging met elders voldoende doorstaan. De wolkammerijen zijn, door het toepassen der machinale bewerking op het kammen en spinnen der lange wol, bijna geheel verdrongen. De calicotweverijen hebben zich goed staande gehouden. De vellebloterijen en de daarmede eenigzins verwante lijmziederijen kwijnden. De azijnmakerijen hadden weinig omzet en stonden veeltijds stil. De aardappel-siroopfabrieken hebben niet duurzaam kunnen werken. Eene aardappel-brandewijnstokerij te Dragten is vervallen. De bierbrouwerijen hebben met duurzamen aftrek kunnen voortwerken. In de frieschgroenfabrieken te Leeuwarden en Heerenveen werd eenige meerdere levendigheid opgemerkt.

Verschillende handwerken bloeiden, andere hadden te lijden van de groote concurrentie; over 't geheel was de toestand der ambachts- en fabrieknijverheid niet ongunstig te noemen.

Behalve de in het vorig verslag vermelde, werden gedurende 1850, concessien verleend tot het oprigten van 2 windkorenmolens, terwijl vergunning werd verleend eenen pelmolen in te rigten tot het malen van *onbelaste* granen.

Ten aanzien der aangebragte verbeteringen in den vooruitgang van het fabriekwezen in dit gewest, wordt gewezen op de te Sneek opgerigte marmerzagerij, die met succes wordt gedreven; op het verbinden eener houtzagerij met eenen daar bestaanden rogmolen, welke inrigting als eenvoudig en doeltreffend wordt geroemd; op eene mede te Sneek bestaande fabriek, waarin gewoon vensterglas bewerkt wordt, tot *gekleurd* glas in allerlei vormen en *matglas* wordt geslepen ten behoeve van kerken, scholen enz.; op de deugdelijkheid van het fabrijkaat uit de piano-fabriek van den heer *Schultze*, te Leeuwarden, aan 't welk steeds eenen gereeden aftrek te beurt valt; eindelijk, op de, in de steen- en panbakkerij van de heeren *Cremer en Comp.* te Bolsward, gebakken aarden pijpen, waarvan het gebruik voor gebouwen en gestichten, door bevoegde deskundigen zeer wordt geprezen.

De toestand van den kleinhandel laat over het algemeen, te wenschen over, schoon die handel op enkele plaatsen bloeijend kon genoemd worden, was hij in een groot getal andere gemeenten kwijnende en gedrukt; elders redelijk gunstig, doch niet vooruitgaande. Als oorzaak van den minderen bloei wordt vooral te groote concurrentie opgegeven.

Hoewel de uit- en invoer van sommige artikelen in vergelijking met vroeger, veelal uit natuurlijke oorzaken, niet is toegenomen, werden wederom andere artikelen in aanzienlijke hoeveelheid in- of uitgevoerd en was mitsdien de buitenlandsche handel nog al belangrijk te noemen.

Het hoofdartikel van invoer was het hout. De invoer geschiedde hoofdzakelijk uit Noorwegen en bedroeg de aanzienlijke hoeveelheid in ongezaagd Scheepsbouw- en timmerhout (ongebroken last) van geheel 38,417½ ton

Van de artikels van uitvoer wordt in de eerste plaats de boter genoemd. — De uitvoer die zich schier uitsluitend tot Engeland bepaalde en tot 1806 jaarlijks 60,000 ¼ vaten bedroeg en van 1836 — 1840 gemiddeld, jaarlijks was gestegen tot 182,000 ¼ vaten, is nu reeds geklommen tot een cijfer van 1,201,542 ¼ vaten.

Van cichorei-wortelen werden uitgevoerd 1,180,409 pond; van gebakken steen 881,800 stuks en van dakpannen 3,041,365 stuks.

De toestand der binnenlandsche scheepvaart was, in het algemeen, niet zeer bemoedigend; een natuurlijk gevolg hier van was, dat ook de scheepstimmerwerven meer of minder kwijnden.

Gedurende 1850 zijn in de verschillende Friesche havens binnengekomen ... en van daar uitgevaren 684 zeeschepen.

De vrije vaart op Engeland werkt gunstig op het charter van schepen, dat in Friesland te huis behoort. Ook zoude eene vermindering van het tonnegeld in het belang der scheepvaart zeer wenschelijk zijn.

De lage prijzen van het koren, schijnen in het vorige jaar, op de vrachtvaart ongunstig te hebben gewerkt; vooral waren de vrachten naar de Oost- en Middellandsche Zee buitengewoon gering.

De middelen van vervoer te water zijn in deze provincie vele, uit hoofde zij met kanalen en vaarten is doorsneden en dus gereede aanleiding bestaat tot vervoer van personen en goederen, daarlangs. De middelen van vervoer te lande wonnen, door de verbetering der communicatie, in vele opzigten aan.

UITNOODIGING.

Eenige ingezetenen, KIEZERS in de Gemeente *HEMELUMER OLDEPHAERT en NOORDWOLDE*, noodigen bij dezen alle KIESGEREGTIGDEN in die Gemeente uit om eene gemeene vergadering bij te wonen te houden in de *Herberg* te *Galamadammen* op Donderdag den 14 Augustus 1851 des namiddags te 3 uur, ten einde alsdan zooveel mogelijk éénheid te bevorderen tot de aanstaande stemming van Leden voor den Gemeente raad.

LANDHUISHOUDKUNDIGE SCHOOL
te Groningen.

De WINTER-CURSUS vangt aan op *den* 15 *October*. Personen, die daarvan gebruik willen maken, worden verzocht, zich zooveel mogelijk vóór den 15 September e. k. daartoe aan te melden bij den Hoogleeraar H. C. VAN HALL, te *Groningen*, of bij den Onder-Directeur C. RÖMELINGH, te *Haren*, bij *Groningen*. Bij beiden zijn nadere inlichtingen te bekomen, even als bij de CORRESPONDENTEN der Landhuishoudkundige School in al de Provinciën des Rijks.

H. C. VAN HALL,
Directeur.

CIRQUE NATIONAL.

De Ondergeteekende, Directeur van bovengenoemd Paardenspel, heeft het genoegen, het geëerde Publiek te berigten, dat hij met zijn geheel nieuw gezelschap Paardenrijders en Rijderessen, en een 26tal fijn gedresseerde Paarden, gedurende de Sneeker Kermis, in zijn nieuw wel ingerigt Locaal, aldaar eenige BUITENGEWONE VOORSTELLINGEN zal geven, waarbij vooral zullen uitmunten de volgende personen: De Heer *François*, de groote Hercules genaamd; de Heer *Theodor*, de groote Terugwaartsrijder uit het Cirque van Weenen; de Heer *Constant*, eerste kunstenaar van Bordeaux; de Heer *Jean of de Vliegende Duivel*, eerste kunstenaar van Europa; de Heer *Mariano*, eerste komiek en luchtspringer van Madrid; Madame *Gautier*, eerste schoolrijdster uit het groote Cirque te Parijs; Madame *Constant*, Mademoiselle *Lucie*, Mademoiselle *Sophie* en meer anderen. Elke Voorstelling zal door eene NIEUWE BALLET-PANTOMIME worden besloten.

Het zal voor den Directeur, die al het mogelijke zal aanwenden, om het kunstminnend Publiek de schitterendste voldoening te geven en eenige regt genoegelijke avonden te verschaffen, eene streelende gewaarwording wezen, zijne kosten en moeite door een talrijk bezoek beloond te zien. Men moet slechts zien, om in dezen te kunnen oordeelen.

JEAN ETIENNE, *Directeur.*

*** Getrouwd:
Balk, O. J. DE JONG, en
den 2 Augustus 1851. R. B. BLEIJENGA.
Algemeene kennisgeving aan Familie en Bekenden.

*** Getrouwd, den 9 Augustus 1851:
R. J. TACOMA, *van Witmarsum*, en
Eenige kennisgeving. IJ. K. WESTRA, *van Kimswerd.*

*** Heden beviel gelukkig van een' welgeschapen ZOON, Vrouwe W. C. Q. VAN DEN BRANDELER, geb. VAN DE POLL.
Haarlem, den 3 Augustus 1851.

*** Bevallen van een' ZOON, F. ZUBLI — BINKSMA.
Breskens, den 5 Augustus 1851.

LEEUWARDEN, den 8 Augustus 1851. Bevallen van een' ZOON, A. M. T. STALLINGA, Echtgenoot van
G. PAULIDES, *Mr. Zadelmaker.*

*** Bevallen van een' ZOON FOKELTJE VAN DER MEULEN, Echtgenoot van
Stiens, den 9 Augustus 1851. J. S. DIJKSTRA, *'s Rijks-Commies.*
Eenige kennisgeving,

*** Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, H. T. PAULIDES, Echtgenoot van
Leeuwarden, den 11 Augustus 1851. G. K. VOS.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken Stand te *Leeuwarden* zijn van den 5 tot en met den 11 Augustus 1851 aangegeven: 12 Geboren, 14 Overleden, Gehuwd 1 paar.

Opgave der Prijs en Aanvoer van *BOTER* en *KAAS*, den 8 Augustus 1851, aan de Stadswaag te Leeuwarden.

BOTER, *f* 28,50. Enkele Boeren *f* 29,50.
AANVOER, 1056/4 252/8 116/16 vaten.
KAAS, - 14,00 à *f* 18,00. » 11,785 Ned. ponden.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, den 9 Augustus 1851.

NEDERLAND.					
Werk. Schuld	2½ pCt.	59			
Dito dito...	3 »	69¾			
Dito dito ...	4 »	90¾	90⅞	$90\frac{13}{16}$	
Amort.-Synd.	3½ »	90¼			
Handel-Maats.		109¼			
FRANKRIJK.					
Certific.......	3 pCt.	$53\frac{11}{16}$	53¾		
RUSLAND.					
Ob. bij *H.* 1798/1816	5 pCt.				
dito dito 1828/1829	5 »	105¼			
Dito bij dito..	4 »	90½			
Geldl. te Londen	4½ »	99½			

SPANJE.				
Leen. *Ard.* v. 85 £	5 pCt.	15⅞	$15\frac{15}{16}$	
» » v. 510 £	5 »	15⅞	16	16
» onb. Stukk.	5 »	15⅞	$15\frac{15}{16}$	
»	3 »	40⅜		
» Binnenl. à 6/m	3 »	35⅜	$35\frac{13}{16}$	
Ardoin Coupon		$8\frac{5}{16}$		
Passive..............		5⅞		
OOSTENRIJK.				
Metaliek	5 pCt.	$78\frac{3}{16}$	$78\frac{7}{16}$	
» (nieuwe)	5 »	82⅜	82⅜	$82\frac{11}{16}$
» »	2½ »	$40\frac{3}{16}$	$40\frac{3}{16}$	
PORTUGAL.				
Te Londen 5 (nu 4)	pCt.	$35\frac{5}{16}$		
»	4 »	$34\frac{11}{16}$		

Louis. bij Hope 5 pCt. 98; Mexik. $30\frac{3}{16}$, ¼; Peru 5 pCt. 87½, ⅝; Gren. 1¾ pCt. 15⅜; Ecuador 3.

Bij geringe affaire waren heden onze binnenl. fondsen onveranderd. In Spaansche was de stemming iets aangenamer, bij vrij levendigen omzet in 5 pCts. Oostenrijksche waren insgelijks tot verbeterde koersen te plaatsen. De handel daarin was echter niet zoo levendig als in de jongste dagen het geval was. In de overige vreemde effecten was de affaire hoogst onbeduidend.

Zondag den 10 Augustus.

Ardoins à £ 85 15⅞. Dito à £ 510 $15\frac{15}{16}$. Dito à £ 170 $15\frac{15}{16}$, ⅞. Dito Coup. $8\frac{5}{16}$. Binnenl. 3 pCt. 35⅞, $\frac{13}{16}$. Nieuwe Metaliek 5 pCt. 82¼, ⅛. Ecuador 3.

Spaansche fondsen waren heden bij eenige affaire iets flaauwer.

Oostenrijksche Nieuwe 5 pCt. Metaliek zijn ½ pCt. sedert gisteren achteruitgegaan.

Prijzen van Coupons en losbare Obligatiën.

Metaliek *f* 25,45. Napelsche *f* 25,15. Div. in £ St. *f* 11,75. Fransche *f* 56⅛. Belgische *f* 56⅛. Pruisische *f* 24½. Spaansche *f* 2,45. Hamb. Russen *f* 28⅛. Russ. in Z. R. *f* 36½. Pap. *f* $10\frac{1}{16}$. Pools. in *Fl.* *f* 27½. Coupons Oostenrijksche Bank-Actien *f* 24,90, per Fl. 25.

Stukken à *f* 10 per Stuk *f* 9,70 à *f* 9,75.

De BURGEMEESTER en ASSESSOREN der GEMEENTE ROLDE, in aanmerking nemende, dat bij art. 287 der Wet van den 29 Junij 1851, (Staatsblad no. 85), is bepaald, dat de eerste keuze voor de leden van den Raad geschieden zal op den tweeden Dingsdag der maand September van dit jaar, zijnde den dag, waarop de gewone Rolder Herfstmarkt invalt;

Overwegende, dat hierdoor vele personen verhinderd worden, hunne regten, bij die wet toegekend, uit te oefenen en dat de handel, zoo wel als de Gemeente zelve daardoor nadeel zal lijden;

Besluiten te bepalen, dat de gemelde HERFSTMARKT dit jaar zal plaats hebben op *Vrijdag den* 12 *September* aanstaande.

Zij noodigen hunne ambtgenooten der steden en gemeenten uit, om deze bekendmaking, op de in hunne stad of gemeente gebruikelijke wijze, ter kennis van het publick te brengen.

Rolde, den 4 Augustus 1851.

De Burgemeester en Assessoren voornoemd,
H. HOMAN.
Ter ordonnantie van Dezelven,
H. SCHOLTEN, *L. S.*

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van de GEMEENTE BARRADEEL, convoceren ten verzoeke der betrokken Kerkvoogden, de Hervormde Floreenpligtigen van:

Firdgum, op Zaturdag den 23 dezer, 's namiddags ten vier ure, in de Herberg op Dijkshoek;

Sexbierum, op Maandag den 25 daaraanvolgende;

Oosterbierum, op Dingsdag den 26 daaraanvolgende;

Minnertsga, op Woensdag den 27 daaraanvolgende;

Wijnaldum, op Donderdag den 28 daaraanvolgende, allen onderscheidenlijk des voordemiddags ten elf ure, in de Kerken der Hervormden van de betrokken dorpen.

Die van *Firdgum* ter opneming van de Kerkerekening over 1849 en vaststelling der Kerkelijke Begrooting voor 1851.

Die van *Sexbierum*, om, des goedvindende, de Kerkvoogden te magtigen tot het doen afgraven van een hoog stuk Kerkeland en tot verkoop der aarde daarvan komende; — en voorts: ten einde te beraadslagen en te beschikken op een voorstel, te doen — naar aanleiding van dan mede te deelen besluiten van het Provinciaal Collegie van toezigt over de administratie bij de hervormden in Vriesland, met betrekking tot de Pastorie-goederen ten dezen dorpe — om, tegen intrekking van de, bij besluit van Kerkvoogden en Floreenpligtigen van den 22 September 1848, toegestane *tijdelijke* toelage van *f* 100, tot het vaste Predikants-*tractement* van *f* 800 's jaars, die *vaste* jaarwedde te verhoogen tot eene somma van *f* 1000, ingegaan of aan te vangen op het tijdstip dan tevens te bepalen, enz.

Die van *Oosterbierum* tot het toestaan van eene toelage uit de Kerkebeurs aan de Algemeene Armen-administratie van het dorp over 1852.

En eindelijk allen onderscheidenlijk tot opneming en sluiting der Kerkerekeningen over 1850; het vaststellen der Kerkelijke Begrootingen voor 1852; het benoemen van een KERKVOOGD voor den aftredende met 1 Januarij 1852, en om te besluiten op voorstellen als wijders nog zouden mogen worden gedaan.

Sexbierum, den 9 Augustus 1851.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
L. G. HILBIDA.
Ter ordonnantie van Dezelven,
E. J. ALTA.

AANBESTEDING.

De COMMISSARIS uit het GEMEENTE BESTUUR van FRANEKERADEEL en de GECOMMITTEERDEN uit de ONDERHOUDPLIGTIGEN, zullen, op *Zaturdag den* 16 *Augustus* 1851, des namiddags ten 3 ure, ten huize van *T. P. van der Meer*, Kastelein te *Midlum*, bij inschrijving en opbod aanbesteden:

Het AFDAMMEN, DROOGMAKEN en SLATTEN van de ACHLUMER-VAART, strekkende van af de Buurt van den dorpe *Achlum* tot aan de Trekvaart onder *Midlum*, over eene lengte van 4385 ellen, en zulks in één perceel.

Het Bestek waarop deze aanbesteding geschiedt, ligt ter lezing in de Herberg te *Achlum*, terwijl voorts op den dag der aanbesteding de noodige aanwijzingen op het terrein aan de gegadigden zullen worden gedaan, aan te vangen des voormiddags ten 10 ure, bij den dorpe *Achlum.*

AANBESTEDING.

Op *Zaturdag den* 16 *Augustus* 1851, des namiddags ten 4 ure, zal, ten huize van *T. P. van der Meer*, Kastelein te *Midlum*, worden aanbesteed:

Het VERBREEDEN van een gedeelte van den zoogenaamden PLATTEDIJK, onder *Achlum*, ter lengte van nagenoeg 970 el en zulks, met het GRAVEN van eene NIEUWE SLOOT; volgens Bestek en Voorwaarden daarvan in de Herberg te *Achlum* ter lezing liggende. — Zullende op den dag der aanbesteding, des voormiddags ten 10 ure, de noodige aanwijzingen op het terrein aan de gegadigden worden gedaan.

AANBESTEDING.

Het GEMEENTE BESTUUR van OOSTSTELLINGWERF, zal, door het ministerie van den Notaris TADEMA, op Dingsdag den 26 Augustus 1851, 's namiddags te 3 uur, in het Gemeente Huis te Oldeberkoop, *onder nadere approbatie*, publiek aanbesteden:

Het BOUWEN van eene SCHOOL in het dorp *Haule*, met bijlevering van Materialen enz., volgens daarvan opgemaakte Bestek en Teekening, voor de Gegadigden ter inzage liggende in bovengenoemd Gemeente Huis te Oldeberkoop.

KERKVOOGDEN der NEDERDUITSCHE HERVORMDE GEMEENTE te *Leeuwarden*, brengen bij dezen ter kennis van de belanghebbenden, dat van de, ten behoeve dier Gemeente, in de jaren 1844, 1846 en 1848 gedane Geldleeningen, ad *f* 50,000, *f* 20,000, en *f* 9,500, op den 8 Julij 1851, achtereenvolgende zijn uitgeloot de Obligatien nos. 49, 45, 80, 85, 61 en 52 van de 1ste, no. 23 van de 2de, en no 2 van de 3de leening, en dat deze Obligatien zullen worden afgelost op den 12 November aanstaande, ten huize van den Heer Kerkvoogd administrateur JOHs. RIENSTRA.

Leeuwarden, den 7 Augustus 1851.

J. W. BROUWER, *President.*
R. D. SMEDING, *Lid en Secretaris.*

HOUTVEILING.

De Notaris J. C. KUTSCH, te Leeuwarden, zal, ten verzoeke van S. TULP aldaar, op Donderdag den 14 Augustus 1851, ten 9 ure voor den middag bij de Gaz-Fabriek, verkoopen: 2 à 3 Ladingen beste EIKEN WOUDBOOMEN, van onderscheidene zwaarte en lengte, waaronder beste DAMLEGGERS en mooije HEK- en STEKPALEN; voorts 90 mooije ZEEUWSCHE IJPEN BOOMEN, waaronder extra zware, 4 zware BEUKEN BOOMEN, BEUKEN POSTEN, en eene partij SPARREN en 4 GREENEN MASTEN, zeer geschikt voor Huis- en Scheepstimmerlieden, Molen- en Wagenmakers, Kastmakers, Kuipers enz.

Mr. C. WIERSMA, Notaris te Leeuwarden, zal, op *Maandag den* 18 *Augustus* 1851, *'s namiddags 3 uur, ten huize van J. Rosendaal, in het Wapen van Amsterdam, te Franeker*, provisioneel verkoopen:

Een perceel uitmuntend BOUWLAND, gelegen onder Tjummarum, Kad. gem. Minnertsga, sectie D, no. 291, groot 2 bunder 80 el. Zulks in twee gedeelten.

Tot na het rispen der vrucht in dezen jare verhuurd aan *A. Anema* voor *f* 100 in het jaar en alsdan vrij te aanvaarden.

Condition te vernemen en Billetten te bekomen ten Kantore van den Notaris voornoemd.

De Notaris E. J. ATTEMA, te Dragten, zal, op Zaturdag 16 Augustus, 's avonds 6 uur, ten huize van de Erven *ten Brinke*, aldaar, verhuren om te weiden: Het NIEUW GRAS van 18 kampen Land, te Dragten, en tevens verkoopen: Eenige perceelen HAVER en BOEKWEIT, nader bij Billetten omschreven.

Eiken- en IJperen Boomen.

R. BLOEMBERGEN SANTEE, te Leeuwarden, zal, op Dingsdag den 19 Augustus 1851, des voormiddags 10 uur, bij den Dragonders Paardenstal aldaar, verkoopen: Eene groote partij EIKEN- en IJPEREN BOOMEN, waaronder zware, alsmede kromme DISSELS, HEKPALEN, DAMLEGGERS enz., zoo als een en ander ter plaatse reeds is liggende.

JAGT.

DEZELFDE, zal, op tijd en plaats voormeld, tevens verkoopen: Een JAGT, groot 4½ ton, met Zeil, 3 Fokken en verder aanbehooren.

VERKOOPING VAN BLOE[illegible]

HEDEN voor den middag om 11 en na den midda[illegible] in den STADS TUIN te Leeuwarden.

NB. Door bijzondere gelegenheid uit [illegible] te koop, op zeer gemakkelijke voorw[illegible]

Eene ZATHE en LANDEN, bevattende schoone en hechte [illegible] groote SCHUUR en STALLING, TUINEN en grooten BOOMGAARD, [illegible] voor Logement en Uitspanning, benevens nagenoeg 40 bunders [illegible] HOOI- en KLIJNLANDEN, (groot 100 pn.) aangenaam gelegen aan [illegible] tusschen *Heerenveen* en *Joure*; — te aanvaarden op Petri en Mei 185[illegible]

Nadere informatien ten Kantore van de Heeren BINNERTS en VAN [illegible] Notarissen te *Heerenveen.*

Doctor R. R. BLOEMEN heeft zich gevestigd te *Sneek*, op het [illegible] boven den Heer *Bruens*, Mr. Bakker.

De DIRECTEUR van de ZWEMSCHOOL en BAD-INRIGTING te L[illegible] berigt: dat er 's morgens van 9—10 ure gelegenheid gegeven wo[illegible] AFZONDERLIJKE INSTRUCTIE, uitsluitend aan personen boven de [illegible] dat er ook BADEN zonder abonnement genomen kunnen worden, den [illegible] dag, uitgezonderd voormiddag van 9—12 uren, tegen betaling van 60 [illegible] Bad, buiten de stad wonende 50 Cent.

Leeuwarden, den 11 Augustus 1851.

J. W. NEU[illegible]

M. M.!

Bij deze heb ik de eer te berigten, dat ik mij alhier een ko[illegible] zal bezig houden met het vervaardigen van DAGUERREOTYPE[illegible] TRETTEN, Familiegroepen enz. in alle tot nu toe bekende formaten, [illegible] of ongekleurd, in den tijd van slechts weinige seconden, onverschillig de [illegible] gesteldheid, terwijl een door mij nieuw uitgevonden Vernis, de Portret[illegible] uitwischbaar maakt. De prijzen zijn billijk gesteld. De werkzaamheden [illegible] nen van heden af aan ten huize van den Heer L. WESTERMAN, op de [illegible] straat, of aan die huizen waar men mij gelieft te ontbieden. Hoogstaan[illegible] zal het mij zijn mij door bezoekers vereerd te zien, ten einde men de [illegible] en laatste uitvinding der Daguerréotype beoordeelen kan.

Harlingen, den 11 Augustus 1851.

H. G. de BO[illegible]

Beste geconfijte Chinesche Gember.

Bij den Ondergeteekende is te bekomen beste GECONFIJTE CHINESCHE GE[illegible] BER, tegen zeer billijke prijzen.

Leeuwarden, den 11 Augustus 1851.

D. HABBEMA,
Korenmarkt, letter I, no. [illegible]

De volgende opmerkenswaardige genezing

VAN EEN GEZWOLLEN BEEN DOOR DE ZALF EN PILLEN VAN *HOLLOW[illegible]*

is bekend gemaakt in den *Adelaide Observer* in Zuid Australië. *Georg* [illegible] in de kolonie aldaar woonachtig, was sedert onderscheidene maanden [illegible] dende aan een dik of opgezwollen been. De pijn was dikwijls zoo hevig [illegible] geheel van den slaap beroofd werd. Men raadde hem toen aan, de Pillen en Zalf van *Holloway* te gebruiken, en door derzelver werking was hij in den tijd van 14 dagen reeds zoover hersteld, dat hij vijf uren ver naar Adelaide konde gaan, om deze bekendmaking in het bovengaande nieuwsblad te doen plaatsen.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

DOOSJES PILLEN van *f* 0,90, *f* 2,10, *f* 3,30, *f* 7,75, *f* 15,50, *f* 23,50.
POTJES ZALF van - 0,90, - 2,10, - 3.30, - 8,15, - 15,90, - 23,90.

Zijn op *franco aanvrage, à contant*, te bekomen: aan het Hoofddepôt, bij den Heer J. STRAATMAN, te 's Hertogenbosch; J. C. H. van HARINXMA, [illegible] Leeuwarden; Wed. H. A. BINKSMA, te Harlingen; M. GAARBEEK, te Groningen; H. P. A. van GORCUM, te Assen, alsmede te Londen, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

HARDDRAVERIJ.

Met toestemming van den Heer Burgemeester van het Bildt, zal de Kastelein A. SALVERDA, te Lieve Vrouwen-Parochie, met eenige Liefhebbers aldaar, op Maandag den 18 Augustus e. k., des namiddags 2 ure, laten Verharddraven en vrij vereeren: *Eene moderne PENDULE, ter waarde van f 45 à f* [illegible] door Paarden die tot genoegen der Keurmeesters zijn en geen Prijs of P[illegible] hebben gewonnen, als driejarig echter uitgezonderd. Aangifte der Paarden 's namiddags ten 1 ure.

Harddraverij te Beetsterzwaag.

Op Maandag den 18 Augustus 1851 e. k. gedenkt men aldaar te laten [illegible] harddraven en vrij te vereeren: *Een modern stuk GEWERKT ZILVER, ter waarde van vijftig Gulden*, door Paarden welke niet meer dan één Prijs onder den Man hebben gewonnen (met uitzondering van driejarige) en tot genoegen der Keurmeesters zijn.

Aangifte der Paarden 's middags ten 12 ure, ten huize van L. A. BO[illegible] in de Klok, bij wien op dien dag OPEN TAFEL zal worden gehouden.

In eene APOTHEEK te Leeuwarden wordt tegen November e. k. verlangd een BEDIENDE van de Prot. Godsd., bewijzen kunnende produceren van bekwaamheid en goed gedrag. Adres onder letter S. *franco*, ten Kantore der Leeuwarder Courantdrukkerij.

Een GROFSMIDSKNECHT, zijn werk geheel of ten deele verstaande, ongehuwd, kan dadelijk vast werk bekomen bij R. K. FABER, Mr. Smid te Wolvega. Men vervoege zich liefst in persoon of met brieven franco.

Een KLEERMAKERS-KNECHT, zijn werk goed verstaande, kan dadelijk werk bekomen bij B. NIEUWENHUIS, te Balk. Brieven franco.

Tegen 12 November 1851 wordt gevraagd te Harlingen een HUISKNECHT, tevens goed kunnende Rijden en Paarden oppassen, van goed gedrag. Daartoe genegenen vervoegen zich in persoon of met franco brief onder letter R. bij de Boekhandelaren R. en A. BOOMSMA, te Harlingen.

*** Ter Provinciale Drukkerij van de Weduwe M. van den BOSCH, te Leeuwarden, zijn verkrijgbaar:

Begrooting der Kosten van het Provinciaal Bestuur van Friesland, voor [illegible] veel het Rijks-bestuur is, over 1852, zoo als dezelve door de Provinciale Staten is opgezonden. Prijs 10 Cents.

Tweede Suppletoire Begrooting der Enkel Provinciale en Huishoudelijke [illegible] komsten en Uitgaven van de provincie Friesland, voor de dienst van 18[illegible] Prijs 10 Cents.

Bepalingen van de door de Provinciale Staten vastgestelde en door Zijne [illegible] jesteit goedgekeurde bepalingen voor de heffing over 1851 van twee provinciale belastingen, betreffende de longziekte onder het Rundvee. Prijs 10 Cents.

Verslag der Commissie van Rapporteurs voor het Ontwerp-Reglement [illegible] Lage Verveeningen door de Heeren *J. G. van Blom, E. P. Brunger, C.* [illegible] *der Veen, J. Kingma* en *B. H. van der Haer.* Prijs 15 Cents.

*** Bij G. T. N. SURINGAR, Boekhandelaar te Leeuwarden, [illegible] het licht:

DE GYMNASTISCHE ZWEMSCHOOL

HANDLEIDING VOOR ALLERLEI ZWEM- EN SPRINGOEFENINGEN. Naar het Hoogduitsch [illegible] HERM. OTTO KLUGE. Met 54 houtsnee-figuren. *f* 1,25.

Dit werkje, geheel nieuw in zijn soort en door een' eersten Meester in [illegible] Kunst geschreven, zal aan de Liefhebbers ongetwijfeld hoogstwelkom zijn.

*** Boekdrukkerij te Sneek.

De Ondergeteekende berigt zijnen geëerde Stad- en Landgenooten, dat hij [illegible] zijne reeds bestaande BOEKHANDEL, BOEKBINDERIJ, LEESBIBLIOTHEEK en LINIEERFABRIJK heeft opgerigt eene BOEKDRUKKERIJ; bij [illegible] zich bij voortduring tot alles wat tot zijn vak betrekking heeft; kunnende [illegible] ten allen tijde verzekerd zijn, dat eene *keurige uitvoering* steeds met [illegible] *lijke prijsberekening* en *spoedige bediening* gepaard zal gaan.

J. CA[illegible]

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ.